

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Blootstelling van omwonenden aan PFOA door emissie naar lucht en water

Bas Bokkers

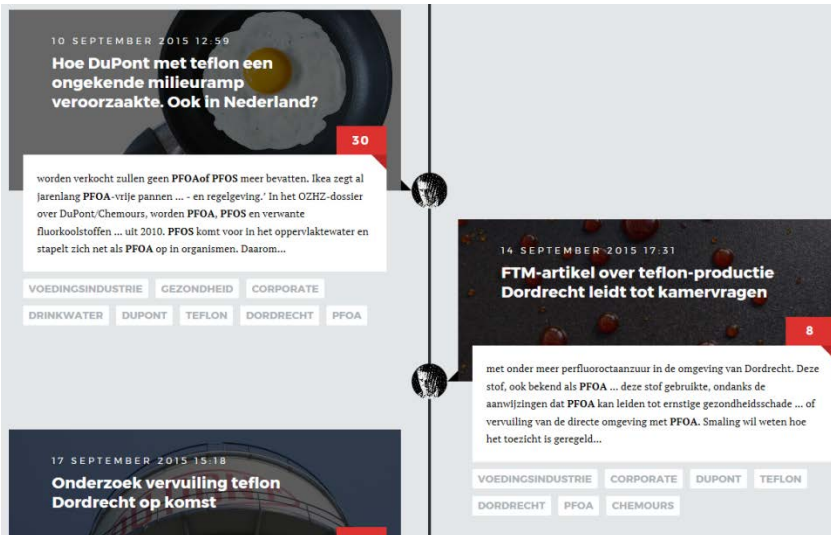
14 sept. 2017

Contactgroep Gezondheid en Chemie
(CGC) &

Nederlandse Vereniging voor Medische
Milieukunde (NvMM)

Aanleiding

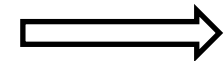

- September 2015
- TV-programma F-T-M
  - DuPont / Chemours
  - PFOA
- Tweede Kamer
  - Vragen
- IenM
  - Risicobeoordeling

Vraagstelling door IenM en werkwijze

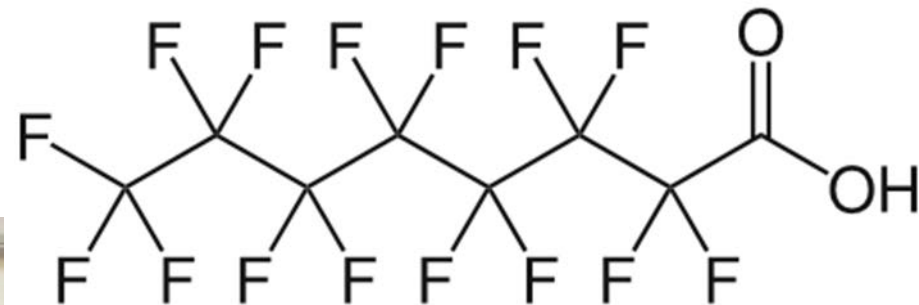
- Maak een verspreidingsberekening voor lucht op basis van beschikbare informatie over de jaarlijkse emissie van PFOA naar lucht bij DuPont/Chemours te Dordrecht
- Maak een schatting van de gevolgen van de emissie voor de PFOA-concentratie in lucht en drinkwater
  - › Blootstelling via lucht,.....
  - › water en.....
  - › voeding
- Maak een schatting van het risico van blootstelling van omwonenden aan deze concentraties
  - › Afleiden toxicologische grenswaarde
  - › Risicobeoordeling

PFOA

- perfluorooctanoic acid / perfluorooctaan zuur / C8
- Hulpstof productie water-/vet-/vuilafstotende polymeren
- Sinds 2013 op de lijst van Zeer Zorgwekkende Stoffen:
- PFOA is moeilijk afbreekbaar is (persistent), stapelend,
- schadelijk voor de voortplanting en mogelijk kankerverwekkend.

Blootstelling via de lucht

Beschikbare informatie uitstoot (kg/jaar)
DuPont/Chemours, Dordrecht

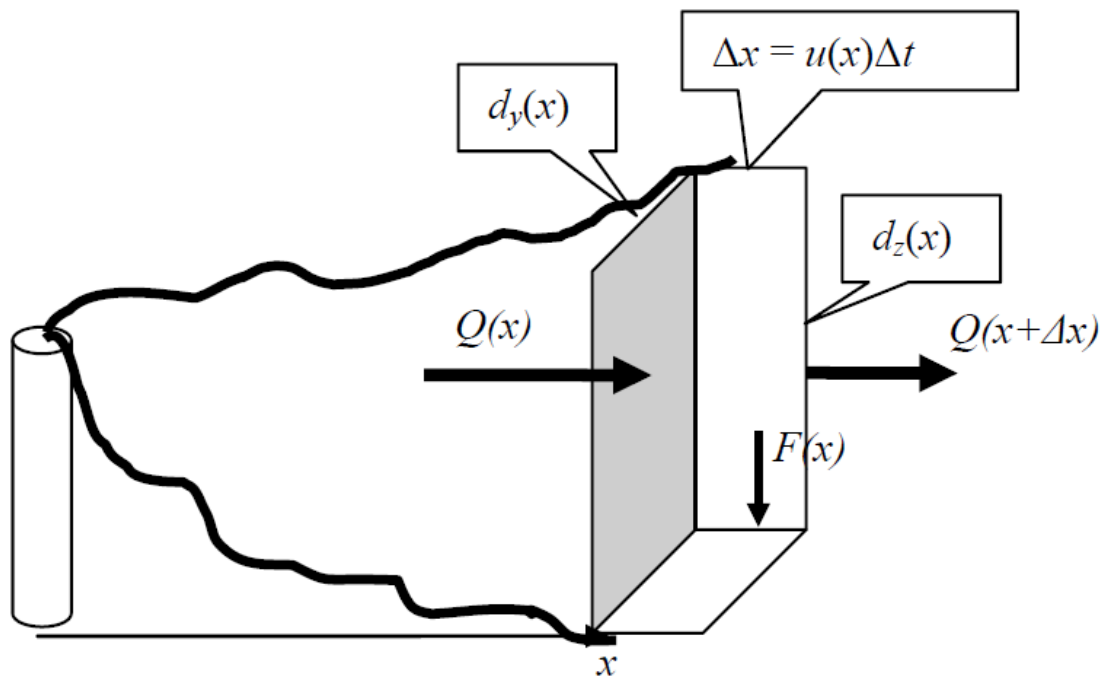
Emissie vóór 1998 onbekend

	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
1970- 1992	0	5000	0 ->5000, geleidelijke toename
1992- 1997	5000	5000	5000

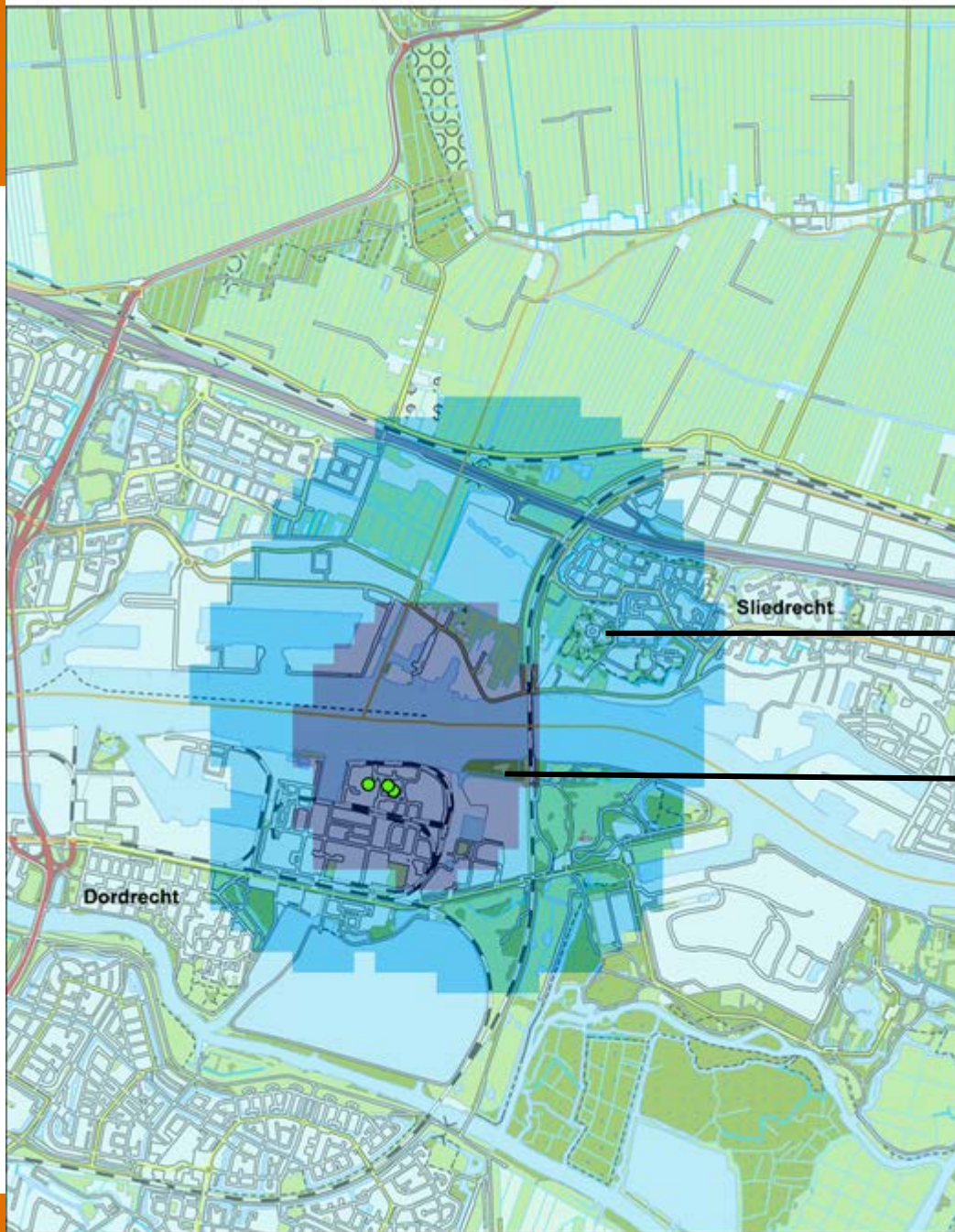
Jaar	PFOA emissie (kg jaar ⁻¹)
1998	2149
1999	2209
2000	3532
2001	1822
2002	1901
2003	448
2004	535
2005	378
2006	352
2007	244
2008	264
2009	188
2010	285
2011	195
2012	134

Verspreidingsmodel OPS-PRO

- Emissie
- Hoogte schoorsteen
- Meteorologie
- Diameter aerosolen

De berekende
jaargemiddelde
PFOA
luchtconcentratie
in jaar 2000

→ Buitenste contour
(gem. 50 ng/m³)

→ Binnenste contour
(gem. 100 ng/m³)
Ook woningen

● Schoorsteen

Blootstelling omwonenden

Drinkwater

Voeding

Inademing
50 ng/m³ ~ 1000 ng/kg lg/dag
100 ng/m³ ~ 2000 ng/kg lg/dag

Blootstelling via drinkwater, voeding

- Drinkwater omwonenden bevat circa 2,5 ng PFOA/L (0,07 ng/kg lg/dag)
- Voeding circa 0,37 ng PFOA/kg lg/dag

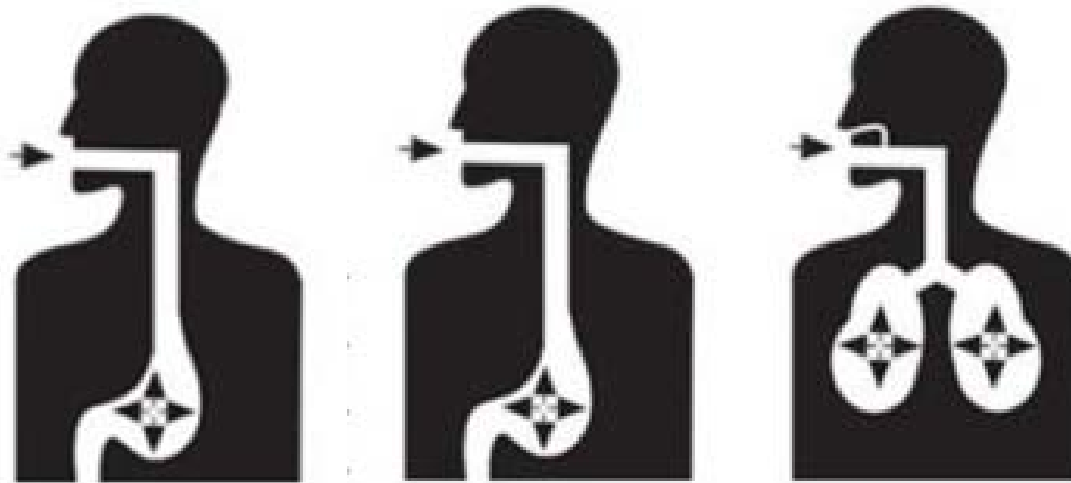
Dagelijkse blootstelling drinkwater, voeding 0,44 ng/kg lg/dag

MAAR

- Grondwater dat onder invloed van Merwede staat bevat meer PFOA
- Drinkwater hieruit geproduceerd bevat tot 40 ng PFOA /L (in 2016)
- Niet meegenomen in deze studie omdat dit drinkwater niet bij directe omwonenden uit de kraan komt.

Blootstelling omwonenden

Drinkwater

Voeding

Inademing

0,44 ng/kg Ig/dag

50 ng/m³ ~ 1000 ng/kg Ig/dag
100 ng/m³ ~ 2000 ng/kg Ig/dag

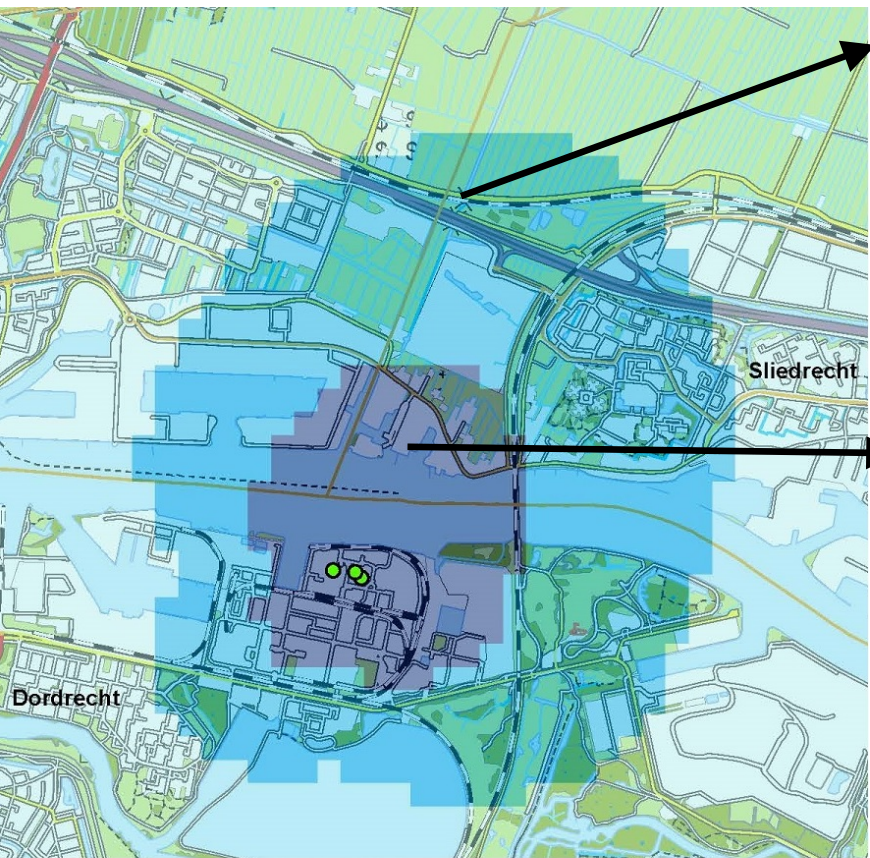

Van luchtconcentratie naar serumconcentratie

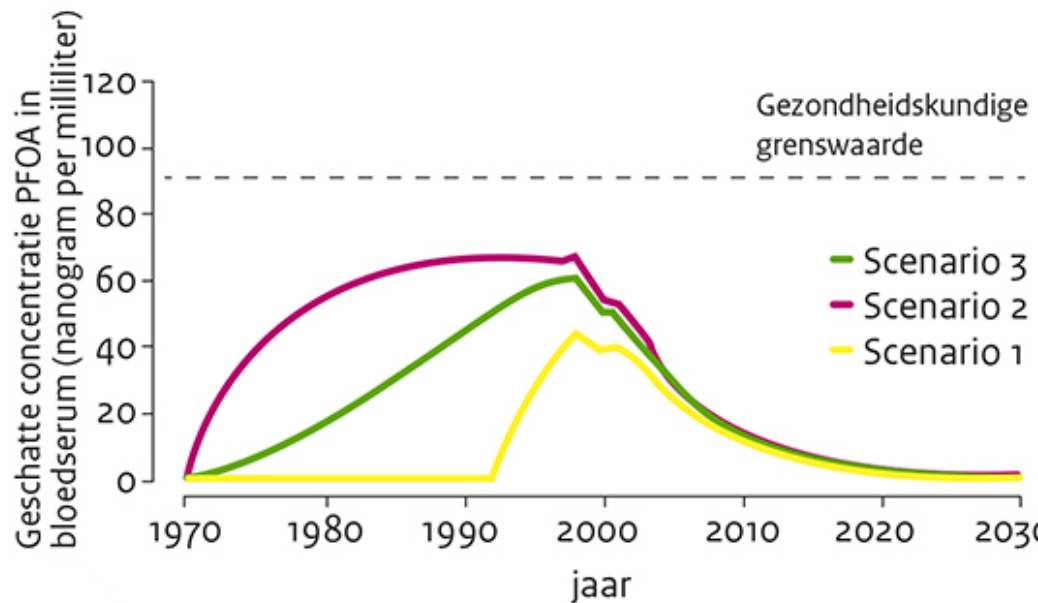
- Buitenlucht is berekend (binnenste en buitenste contour)
- Binnenlucht is een fractie lager dan de buitenlucht (C_{lucht})
- Ademvolume (V_{inh})
- Absorptie door de longen (F_{abs})
- Opname en verspreiding in het lichaam (V_d)
- Eliminatie uit het lichaam (k_{el})

$$\frac{d}{dt} C_s = \frac{C_{lucht} \times V_{inh} \times F_{abs}}{V_d} - k_{el} \times C_s$$

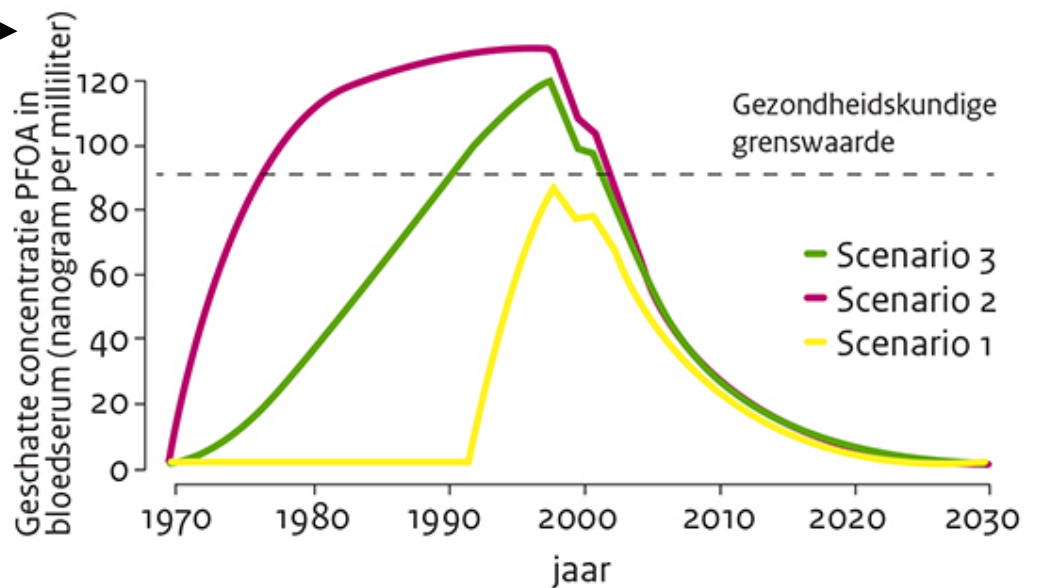
Resultaten

Geschatte PFOA concentratie in bloedserum, lichtblauwe zone

Geschatte PFOA concentratie in bloedserum, donkerblauwe zone

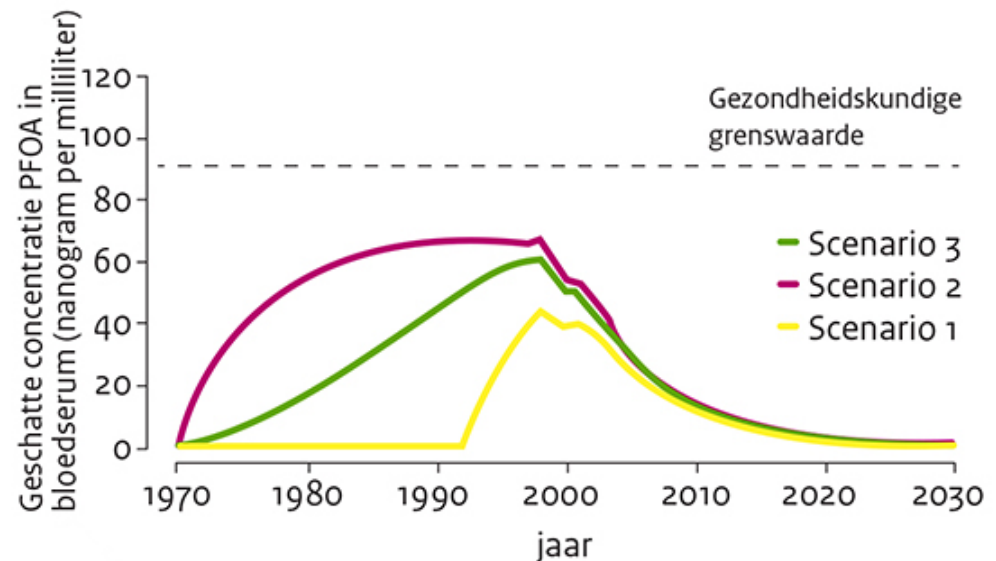

Conclusies buitenste contour

- De RIVM grenswaarde wordt in geen van de scenario's overschreden in deze zone.
- Serumconcentraties nemen af na 2000
- Voeding en drinkwater dragen nauwelijks bij aan de totale blootstelling over de gehele periode 1970-2012, de luchtroute is dominant

Geschatte PFOA concentratie in bloedserum, lichtblauwe zone

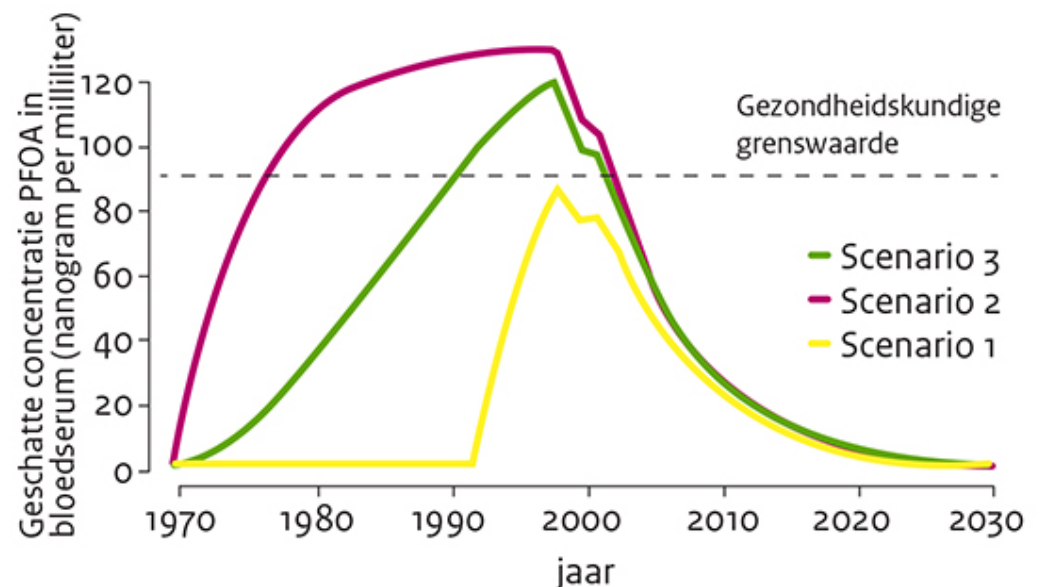

Conclusies Binnenste contour

- De RIVM grenswaarde voor PFOA wordt in:
  - scenario 1: niet overschreden,
  - scenario 3: gedurende 15 jaar overschreden,
  - scenario 2: gedurende 25 jaar overschreden.
- De serumconcentraties dalen vanaf ~2000 en zijn in 2002 onder de RIVM grenswaarde.
- Voeding en drinkwater dragen nauwelijks bij aan de totale blootstelling over de gehele periode 1970-2012, de luchtroute is dominant

Geschatte PFOA concentratie in bloedserum, donkerblauwe zone

Aanbevelingen na luchtblootstelling

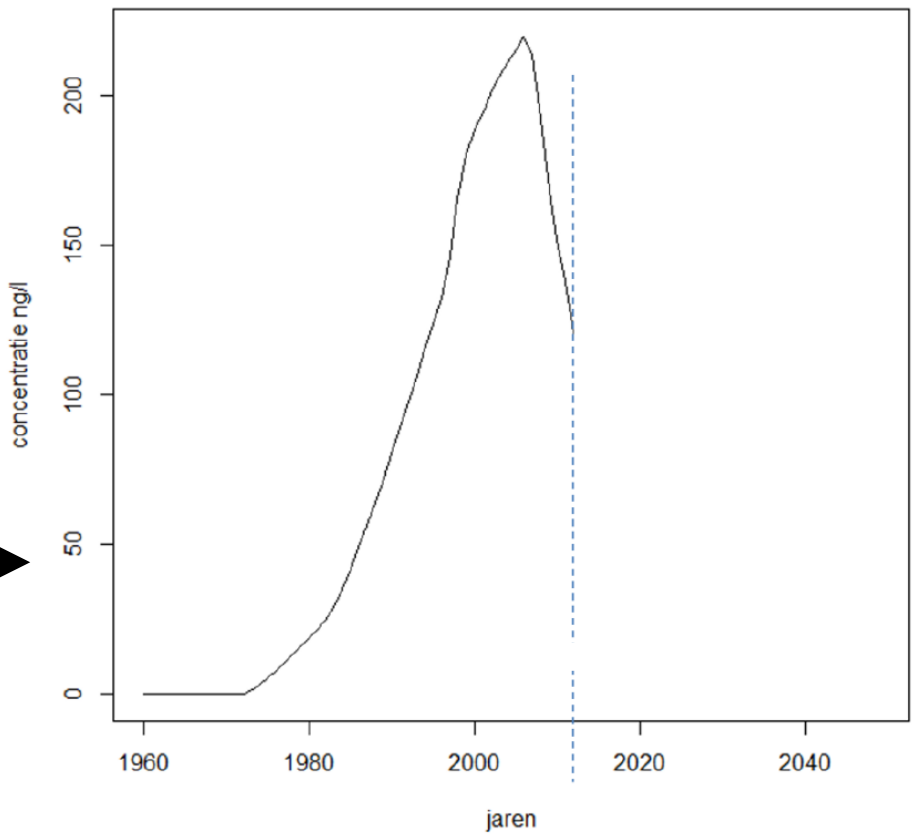
- Exacte informatie over de **emissie naar de lucht** (1970 -1998) zal een meer nauwkeurige beschrijving van de duur van de overschrijding opleveren.
- Controle voorspelde PFOA concentratie in het bloed: Een **gerichte steekproef** om te controleren of de **bloedserum waardes** heden inderdaad onder de gezondheidskundige grenswaarde liggen.
- Aanbevolen wordt om in het intrekgebied van de **drinkwaterwinningen ten noorden van de Merwede** metingen naar PFOA te doen in individuele winputten.

Drinkwater bronnen

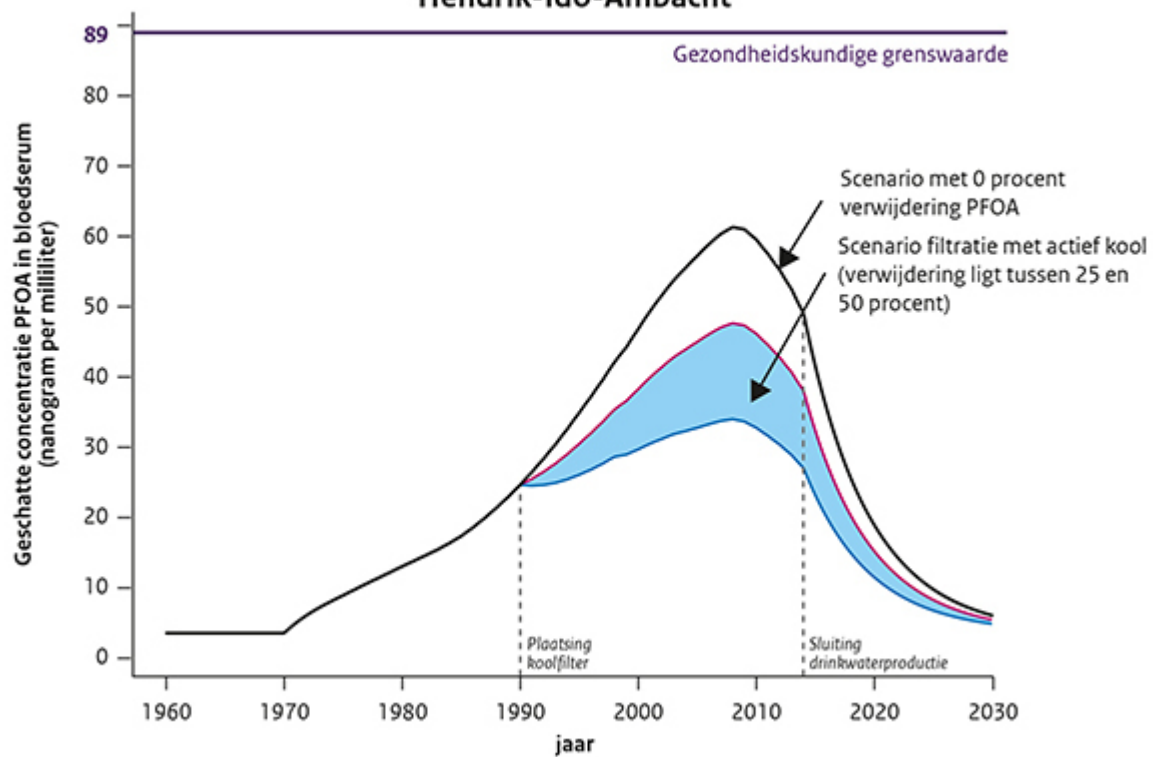
Ruwwater Hendrik-Ido-Ambacht

Hendrik-Ido-Ambacht

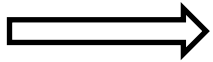
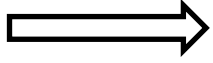

Conclusies

- Drinkwater:
  - › Blootstelling heeft niet geleid tot berekende bloedserumniveaus die de grenswaarde voor chronische blootstelling overschrijden.
- Lucht:
  - › Bewoners in een cirkel van circa 750 meter rondom DuPont/Chemours kunnen te maken hebben gehad met een overschrijding van de serumconcentratie die RIVM als veilig beschouwt.
  - › De mate en duur van de berekende overschrijding is afhankelijk van de hoogte van de emissies van DuPont in de periode tussen 1970 en 1998.
  - › Vanaf 2000 nemen de berekende serumconcentraties af en in 2002 is de serumconcentratie onder de veilig geachte gezondheidskundige grenswaarde.

Vervolg

- Een gerichte steekproef om te controleren of de bloedserum waarden heden inderdaad onder de gezondheidskundige grenswaarde liggen.
- Zijn er door de blootstelling (in het verleden) effecten te verwachten bij omwonenden?

TO BE
CONTINUED

Meer weten...

- RIVM (2016) Risicoschatting emissie PFOA voor omwonenden, Locatie: DuPont/Chemours, Dordrecht, Nederland. RIVM briefrapport 2016-0049.
http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2016/maart/Risicoschatting_emissie_PFOA_voor_omwonenden_Locatie_DuPont_Chemours_Dordrecht_Nederland
- Bijlagen bij kamerbrief over rapporten PFOA, GenX en zeer zorgwekkende stoffen, IENM/BSK-2016/274481:
  - › Oasen (2016) Het effect van de industriële lozing van Chemours op de aanwezigheid van PFOA in (oever)grondwater.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/12/14/het-effect-van-de-industriële-lozing-van-chemours-op-de-aanwezigheid-van-pfoa-in-oever-grondwater>
  - › RIVM (2016) Risicoschatting PFOA in drinkwater in het voorzieningsgebied van twee locaties.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/12/14/risicoschatting-pfoa-in-drinkwater-in-het-voorzieningsgebied-van-twee-locaties>